

EDINOST

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece 2.90 za pol leta 5. — za vse leto 10. — Na naročbe brez priložene naročilne se za jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

Oglaš se račun po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega tavadnih vrstic. Poslana osmetnice in javnozahvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nifrunkovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Narečnino, reklamacije in oglašne sprejema **upravnništvo** ulica Caserma 13. Odprte reklamacije se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

„Edinost je naš!“

Prepričali so se o — resnici.

Dnevi izza konca marca in začetka aprila leta 1894. ostanejo zabeleženi s tatimi črkami v zgodovini pokrajine Istrake, posebno pa vzhodnega nje dela — divne naše Liburnije.

Radostno je odmevalo po vsej pokrajini, od sela do sela, od kože do kože, ko je izvedelo pošteno in lojalno prebivalstvo istrako, da stopi njega cesar in kralj skoro na istrsko tla.

Ob progi so stale ogromne množice, raz hiš in slavolokov so vihrale zastave in do bremu vladarju so doneli nasproti prisrčni posdravi iz svetih hrvatskih src.

Bil je to krasen, nepozaben dan za oni narod, katerega vsa zgodovina ni drugega nego pripoved o avstrijskem čutstvomstvu in dinastijski svestobi.

Ali ne zato se spominjamo danes zepet voličastnega vsprejema, kojega je priredilo svojemu vladarju prebivalstvo siromašne ali poštene naše Istre, da bi naglašali svestobo in lojalnost našega naroda, ampak neki drugi dogodek iz onih dni nam sili pero v roko.

Kakor znano došel je naš cesar v Opatijo, da posdravi svojega gosta in zaveznika, nemškega cesarja, katerega obitelj si je prišla krepiti zdravje na avstrijske obali, v krasno Opatijo, v divno našo — hrvatsko Nizzo. Doživeli smo sestanek dveh mogočnih vladarjev na naših istrskih tleh. Sestanki vladarjev so pa vsikdar znameniti dogodki — tudi če nimajo izredno političnega pomena —, ker privabijo v dotični kraj mnogo druge visoke in odlične gospode. Tako je bilo tudi v Opatiji.

In ravno to je za nas važno, jako važno. Vsa ta gospoda so videli na svoje oči: kdo je vsprejel in posdravil svojega vladarja in kako ga je vsprejel in posdravil — gospoda so se lahko prepričali o resnici.

Kdo ne ve, kako lažejo naši nasprotniki toliko o etnografijskih (narodopisnih) odnošajih po Istri, kolikor o čutstvomstvu slovenskega in hrvatskega naroda s ozirom na avstrijsko državo. V narodopisnem pogledu iztisnejo vedno tisto veliko laž o italijanskem značaju Istre; kolikor se dostaje mišljenja našega prebivalstva, pa sumničijo našo svestobo in našo lojalnost. Tako lažejo in sumničijo in svet jim — verjame, ker ne pozna in mu nočejo odkriti resnice.

Zato se veselimo sestanka vladarjev v Opatiji, veselimo se, da je visoka in odlična gospoda mogla videti na svoje oči in ob tli sijajni priliki, da tu biva zaveden slo-

vansk rod — da je toraj tisti „italijanski značaj“ gole izmišljotina — in da je ta rod tudi nepremišljeno svest šeslu Habsburžanov. Pred očmi dveh vladarjev in mnogo odlične gospode so istrski Hrvatje se svojimi radostnimi in iskričaste duše prihajajočimi vzkliki izjavili na slovesen način in dokumentovali dvojno: da ljubijo in obočujejo svojega vladarja ter da se njihov narodni program giblje v okvirju naše države. Vsakdo ima pravico soditi o njih političnem programu tako ali tako, ali nikdo nima pravice, sumničiti avstrijski patrijotizem istrskih Slovanov.

Istrski Slovani so priredili pred očmi visoke gospode patrijotično demonstracijo v najlepšem in najplemenitijem smislu te besede. In visoka gospoda je — priredno radostjo beležimo to — tudi razumela ta pojav in ga — pohvalila. O tem nam svedoči izrek nemškega cesarja Viljelma, da so Hrvatje vrli ljudje in da se je jako radoval na tem, ker so svojemu cesarju priredili toli prisrčen vsprejem. Iz teh besed je jasno, da je visoka gospoda videla in spoznala resnico. To nam je v zadovoljenje za vse laži in vsa sumničenja. Istrski Slovan stopa torej lahko pred svet jasnim čelom in povzdigneno glavo.

Boj za narodno šolo.

Govor posl. Ivana Nabergoja v seji poslanske zbornice z dne 21. aprila 1894. (Konec.)

Smešen je izgovor, ki se nam v jedonomer ponavlja s italijanske strani, da je namreč v okolici Tržaški zadostno število slovenskih narodnih šol ter da naj bi Tržaški Slovenci v te šole pošiljali svoje otroke.

Povsodi so vrši ravno narobe, da se namreč otroci pošiljajo v šole z dežele v mesto in ne iz mesta na deželo; sicer pa tudi po okolici ni zadostno šol, in obstoječe šole ne morejo vsprejemati vseh učencev, ki se oglašajo. Tako so morali n. pr. v Bazovici na ukaz magistrata odpustiti minolo leto 30 in letos 20 otrok, ker ni bilo zadosti prostora. Čudno pa je to, da se stariši takih otrok kasmujejo, baje zato, ker nočejo pošiljati svojih otrok v šolo. Tako postopanje je nezaljšano in provzroča med prebivalstvom najhujše ogorčenje in razburjenje.

Ponavljam zahtovo slovenskega prebivalstva po slovenskih srednjih šolah, katerih terja po vsej pravici; zahtevam, da visoka vlada vendar enkrat odpravi krivico, da nimajo Tržaški in Goriški Slovenci niti jedne

javne narodne šole s slovenskim učnim jezikom. Ako vlada ni v stanju, prisiliti občinsko svetovalce teh dveh mest, da se pokore zakonom, potem jej je dolžnost, za slovenske šole v Trstu in Gorici istotako skrbeti na državne stroške, kakor skrbi za nemške. Ako ne stori tega, potem jej velja dvojna mera.

Sosebno bi prosil, da ne bi se naša mladina še na dalje odvrčala od vstopa v srednje šole in da se kolikor možno hitro osnujejo slovenske srednje šole na Primorskem, posebno pa v Trstu. Dokler se pa to ne zgodi in se od onih, ki se imajo vsprejeti, zahteva poznanje nemškega ali italijanskega jezika, dajte nam vsaj prilichnost, da se bodo mogli priučiti nemščini tisti naši dečki, ki imajo veselje do učenja.

V ta namen prosim visoko vlado, naj odpre dve ali vsaj jedno tako pripravnico, kakorina obstoji na Proseku, in to v neposredni bližini Trsta, n. pr. v Rojanu ali pri sv. Ivanu, da bodo naši otroci vsaj na ta način deležni pouka na srednjih šolah.

Predlagam torej nastopno resolucijo (čita): „Visoka c. k. vlada se pozivlja, da osnuje za slovensko prebivalstvo Primorske srednjih šol v primernem številu, in da dotlej po osnovi pripravnic v najbližji bližini Trsta za to skrbi, da se slovenskim otrokom okolice omogoči ustop v državne srednje šole.“

Vprašanje slovenske osnovne šole v Trstu in v Gorici se pa mora vsakako tako rešiti. Pričakovati je to tem zaupljiveje, kor ima sedanjí načelnik naučne uprave toplo srce za kulturne potrebe vseh plemen naše monarhije.

Prosim Njegovo ekscelenco, da se odločno postavi po robu dosedanji krivici dovolivši tudi Slovanom na Primorskem njih sveto pravico, v korist in blagoslov državi in v zadovoljnost nje narodov. (Dobro, dobro!)

P r e d s e d n i k : Gospod posl. Nabergoj predlaga nastopno resolucijo: (Čita isto). Prosim tiste gospode, ki podpirajo to resolucijo, da vstanejo. (So zgodili.) Resolucija je podprta, isroči se torej proračunskemu odseku.

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). V seji dne 25. t. m. se je nadaljevala razprava o proračunu naučnega ministerstva. Prvi govornik, znani demokrat dunajski dr. Kronawetter, je sponet naglašal svoja poznana brezverska načela, potegujoč se za popolno ločitev cerkve od države. — Posl. dr. Zurkan se je potegoval za to, da se urede dohodki

duhovščine grško-vzhodno cerkve, posl. dr. Gregorčič, da se preosnuje postava o kongruiter je zahteval, da se skoro izda izvrševalna naredba k postavi o dohodkih dignitarjev in kanonikov pri metropolnih in katedralnih kapiteljih. Priporoča, da se jemlje več ozira na učenje filozofije na katoliških fakultetah in škofjskih zavodih. Slednjicé prosi govornik vlado, zaukazati župnikom, da krajevna, družinska in hišna imena popravijo v maticeh po slovenskem narodnem pravopisu. Sekcijski načelnik dr. Rittner je odgovoril Gregorčiču, da se te dni objavi izvrševalna naredba k postavi o dohodkih kanonikov. — Posl. dr. Sues je zagovarjal sedanjí šolski zakon, trdeč, da se na podlagi tega zakona širi omika, zmanjšuje število analfabetov, večja zmožnost ljudstva v vsakem pogledu in se kreči število hudodelstev. Govornik se je toplo potezal za židovstvo, katero trpi baje grozna proganjanja. Zaključujoč svoj govor je posl. dr. Sues odgovoril opatu Treuinfelsu, da, kakor konservativci ne mislijo odnehati od svojih načel, tako tudi ne odneha liberalna stranka. (In vendar korakajo gospoda pod jednim in istim dežnikom. Op. stavčeva). Posl. Schlesinger se je pritoževal, da so vsa vsučilišča napolnjena židovskim duhom.

„Neue Freie Presse“ — proti našim Italijanom. Na svetu se res dogajajo čudeži še dandanes. Navajeni smo, da so nemški „liberalci“ popolnoma soglasni z našimi „italianissimi“, kadar gre proti Slovanem na Primorskem, da pa se postavi Dunajska „N. Fr. Presse“ po robu našim Italijanom, to je zares nekaj popolnoma novega in zatorej je vredno, da zabeležimo tudi mi ta znameniti preokret. V svoji številki z dne 26. t. m. razpravlja namreč „N. Fr. Presse“ o govoru poslanca Campija v državnozbornici seji dne 26. t. m. (Glej „Najnovejše vesti“ v večernem izdanju „Edinosti“ št. 50 z dne 26. t. m.) in pride v svojem razmišljanju do znamenite izjave, da je treba šele dokazati, da-li je res potrebno avstrijskim Italijanom italijansko vsučilišče. Kar pa se dostaje razširjenja italijanskih stolic na vsučiliščih v Inomostu in v Gradcu, treba je priznati, da je tako razširjenje že v državnem interesu. Gotovo se ne more priporodati, da obiskuje italijanska mladež iz Primorske, Trenta in Dalmacije(?) vsučilišča in druge visoke šole v Italiji, kajti ista mladež ne uči se samo tega, kar bi se morala učiti, ampak „o svoji vrnitvi v Avstrijo prinaša se seboj neko mišljenje, koje nikakor ni avstrijsko.“ — To je vendar resnica, gola resnica, katere v „N. Fr. Presse“ o naših Italijanah slišati ni-mo vajeni.

PODLISTEK.

30

Kmetški upor.

Sgodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal Argust Senoa. Preložil I. P. Planinski. —

— Sedi, Marko, reče, razgrnivši plašč, izpod katerega se je videla široka sablja, a za pasom dvoje samokresov. Matija sede.

— Ne bi rad, nadaljuje Stepko, da me tu Tahijevi ljudje vidijo. Zato tudi ne prihajam čez Sosed, ampak z druge strani.

— Kaj zaukazuje, vaša milost? vpraša Gubec.

— Prihajam te vprašat, če vam je drag novi gospodar?

— A kdo nam je gospodar?

— Mar nisto še občutili njegovega biča, reče porogljivo Stepko.

— Za Tahija prašate, odgovori Gubec, da, čutimo njega bič; do krvi nas je ranil.

— In vi ga mislite še na dalje slušati?

— Koga naj slušamo, kdo nam je po pravici gospodar?

— Ti ne veš, čigava je pravica?

— Kaj mi vemo? Kmetje smo. Vaš je

zakon, vaše je sodišče. Bomo videli, kaj poreče sodišče.

— Ne hlini se, Matija, pravi nestrpno mladi gospod Gregorjanec, naslonivši se z laktjo na koleno in gledaje v tla. Ti nisi kmet kakor drugi, ti si pameten človek. Sodišče! K vragu sodišče, če je kriv.

— A vi, gospoda, storite, da bo prav.

— To tudi hočemo. Ti si odtod in to vé tukaj vsak otrok, da je Stobica posestvo moje tašče.

— Vem, da je bilo.

— In da je pred Bogom in ljudmi. Veš tudi to, da ga ji je Tahí razbojniški ugrabil.

— Vem, da ni bilo čisto dejanje, ker je prišel ponoči in ne pri belom dnevu.

— Dobro. Ali vas je moja tašča mučila, ali smo vas mi, nje zetje, gazili?

— Niste.

— Torej glej, Matija, a kaj se godi sedaj, reci sam. Tahí vas guli in dere, zemlje vam blago, zemljo, a sedaj bo zapodil vaše sinove na Trško. Slišal sem vse. Ali vam je to prav?

— Ne, odgovori mirno Gubec.

— In vi molčite?

— Kaj naj? povejte vi, vpraša Gubec in pogleda mirno velikaša.

— Poiščite si pravico.

— Kdo nam jo da? Zakaj vaša tega ne poveste banu, sodišču?

— To smo storili. Ali slabo zdravilo je to.

— Kakov ban je to, ki se ne zmeni za pravico? Če vi, gospoda, ne morate, kako bomo mi kmetje.

— Lahko. Vas je dosti. Imate pesti, kose puške. Udarite!

— In vi se boste pomirili s Tahijem in nas obešali.

— Prisegam ti pri živem Begu, to se ne zgodi. Ne prihajam jaz samo zase, za svojo taščo. Tudi moj oče, podban, tako misli.

— Tudi vaš oče? Čast in poštenje ma. Pravičen gospod, naš človek.

— Vidiš, da prihajam po pravici.

— No, povejte mi, milostni gospod, kako je to, ban pravi tako, podban tako, kdo ima prav?

— Ban je Tahijev zet.

— Res je, prav ste povedali, nasmešno se Gubec. Tudi gospoda jo časi zavozijo. To kaj dobro ve naš hrbet in že dostikrat mi je vzkipela kri, ker mi kmetje tudi nismo nema živina. Ali zakaj prihajate ravno k meni, k Matiji Gubecu, milostni gospod?

— In še prašate! To ti boljše veš. Kmet si, ali v celem okraji te poslušajo kmetje bolj, kakor upravitelja in kastelana, kakor samega deželnega gospodarja. Kakor ti rečeš, tako je. Kadar se kmetje spró, pridejo k tebi, da razsodiš, ker si pameten, ker veš več, kakor drugi ljudje. Ali se niso pri tebi že pritožili?

— So.

— Pomislí, da so ti stara gospoda bili dobri, da so te spoštovali kot človeka.

— Kaj naj storim? vpraša kmet in vstane.

— Govori s svojim botrom Ilijem in z ljudmi po drugih vaseh. Tahí odide te dni v Kanižo s svojo čnto. Grad bo prazen, ker žena pri tem itak ne šteje. Ne dajte se, Bog vam je dal mišice, in vse bo dobro.

(Dalje. prih.)

Socijalni demokratje na Dunaju. Doznajemo, da namerujejo Dunajski socijalni demokratje zborovati dne 1. maja v 24 različnih krajih. Vsa zborovanja stavila so na dnevni red: Surovo delo in splošno, jednako ter neposredno volilno pravo.

Obsojen urednik. Dne 26. t. m. obsodilo je izjemno sodišče v Pragi urednika lista „Lidove Noviny“, Emila Germaka, na 8 dni zapora, ker je razpravljal v svojem listu o zapleni dotično številke „Lid. Nov.“, v kateri je bil prijavil obtožni spis v razpravi proti „Omladini“, predno je bil spis že prečitán v razpravi.

Ogrska poslanska zbornica vsprejela je v svoji seji dne 26. t. m. trgovinsko pogodbo z Romunsko v drugem čitanju.

Nevesta ruskega cesarjeviča princeza Alice obišče baje v kratkem Petrograd, kjer ostane nekoliko dni. Iz Petrograda se poda v Moskvo k veliki kneginji Elisabeti, da se pripravi za prestop k pravoslavni veri. Poroka se boče vršila najbrže v jeseni.

Kralj Aleksander na Dunaju? Na Dunaju širi se govorica, da obišče srbski kralj Aleksander tokom maja meseca Dunajsko mednarodno razstavo, ker se živo zanima za tehniški odsek te razstave.

Romuni. Dne 7. maja se prične v Koložu velika razprava radi spomenice, katero so predložili erdeljski Romuni — vsej Evropi. Ta spomenica je tako razjarila srdite Madjare, da so kar rušili hiše posanih romunskih rodoljubov. V odgled taki brutalnosti je povsem naravno, da izražajo Romuni v sosednjem kraljestvu tople simpatije do svojih soplemenikov na Ogrskem. Povodom omenjene pravde hočejo prirediti shode, moliti po cerkvah za ogrske Romune ter odposlati množico brojavk vodju poslednjih, dru. Ratiu.

Italija. V seji poslanske komore dne 26. t. m. odgovoril je minister zunanjih poslov na interpelacijo glede izgona generala Goggia iz Francoske. (Glej „Pol. vesti“ v 48. številki „Edinosti“ z dne 21. t. m. Ur.) Minister je rekel, da ima Francoska vlada baš tako pravico izgnati inozemce, ne da bi morala navesti vzroke, kakor ima isto pravico tudi Italija. Poizvedovanja pa so dokazala, da Goggia nikakor ni ogleduh.

V senatu prisegel je dne 26. t. m. vojvoda Abruzzi po doseženi postavni starosti kot senator. Predsednik je izjavil, da je to prvič, da prisustvuje seji kraljevski princ. Zagotovil je udanost senata slavni Savojski dinastiji.

V proračunskem odseku predlagal je posl. Cadolini resolucijo, da se znižajo vojni italijanske stalne vojske od 12 na 10.

Različne vesti.

Ces. namestnik vitez Rinaldini odpotoval je dne 26. t. m. s svojo soprogo v Opatijo, da prisustvuje odhodu nemške cesarice.

Nezaslišano razžaljenje. Poročali smo nedavno, da so v Celju zaprli nekega Windbichlerja, lastnika vzgajališča. Ta nesnaga je živel ločen od svoje žene in si vzdrževal priležnico — a vrhu tega je baje skrnil nedolžne otroke, izročene mu v varstvo. Drugi listi so poročali zajedno, da je bil Windbichler poseben ljubljenec gimnazijskega ravnatelja Končnika. Sedaj pa smo prepričani, da mora biti nekaj resnice na tem, kajti „Südsteirische Post“ poroča, da so je gospod vodja na konferenciji učiteljskega osebja izjavil, „da saj tudi duhovniki tako žive so svojimi kuharicami“. — Ne dostaje nam besed, da bi primerno ožigosali tako nezaslišano žaljenje vsoga svečeniškega stanu. Windbichler in katoliška duhovščina v jedni vrsti — tako vporojanje zahteva popolnega zadoščanja. Ali je zadobi žaljena duhovščina?

Iz Koroške. Predčeranjam so blagoslovili novi dom družbe sv. Mohorja v Celovcu, kakor smo bili že omenili v večernem izdaju od četrtka. Slovesno sv. mašo je pel g. stolni kanonik Lambert Einspieler, hišo pa je blagoslovil stolni prošt dr. Müller. Pri slovesnosti so krasno peli čestiti bogoslovci. — Istega dne se je vršil shod „Političnega in gospodarskega društva“. Zborovanje so je vršilo ob veliki udeležbi in v najlepšem redu. Nastopilo je devet govornikov.

Pevsko društvo „Slava“ od sv. Marije Magdalene Spodnje priredi v nedeljo dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne izlet v Recoil, kjer

se ustavi v krčmi „Obrtnijskega društva“. Ta izlet se je imel vršiti že minolo nedeljo, a se je odložil radi neugodnega vremena.

Zabavni vlak. Od 3. maja naprej prično odhajati vsake nedelje po južni železnici zabavni vlaki po znižani ceni iz Trsta v Kormin in nazaj. Vlak se odpelje iz Trsta ob 2. pop. in se ustavi na Bivijih, v Tržiču, Ronku, Žagradu, Gradiški, Rabiji, Gorici in dospje v Kormin ob 4.39. Iz Kormina vrne se ob 9. uri zvečer in pride v Trst ob 11. uri 48 m. Istotako odpotuje od 3. maja do 30. septembra vsako nedeljo o lepem vremenu zabavni vlak iz Trsta v Nabrežino po jako znižani ceni. Ta vlak odpotuje iz Trsta ob 4.25 pop., v Nabrežino pride ob 5. uri 8 min., od tam se vrne ob 10.10 in dospje v Trst ob 10. uri 50 min. Izletniki v Miramaru mogli so bodo vračati v Trst tudi z navadnimi vlaki.

Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem. Na raznih krajih na Kranjskem ni učiteljev, vsled česar silno trpi javni pouk. Tako n. pr. bila je nedavno dvakrat razpisana služba za učitelja v Črnomeljsem okraju, toda nihče se ni prijavil za to mesto. Da ne bi se morala dotična šola zapreti, odredil je dož. šolaki svet, da mora zahajati učitelj iz Podzemlja poučevati otroke.

Statistika tržaška. Od 15. do 21. t. m. rodilo se je v tržaški občini 77 otrok (40 moških in 37 ženskih), 5 bilo je mrtvorojenih. Umrlo je 90 oseb (54 moških in 36 ženskih). Z ozirom na število prebivalstva pride 29:17 mrtvičev na vsakih 1000 duš.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v veseli družbi „pri Martinu“ v Padrihah gl. 3.79. — Mladi Bazoviški fantje, pod naslovom „fantje iz Nakelna“ nabrali so v Divači v nedeljo 22. t. m. v družbi vrlih fantičev, fantov in viših fantov 5 kron in 2 stotinki. — Oba imenovana sneska se prištevata nabirajočej se pokroviteljini za Barokovljansko župnijo.

Nenadna smrt. Dne 26. t. m. zgrudila se je v ulici Miramaro 12letna Teresa Vičič, hči paznika pri južni železnici, vračajoča se iz šole v Rojanu, mrtva na tla. Prihitevši ljudje posvali so zdravnika iz zdravniške postaje, toda mrtvemu otroku ni mogel več pomagati. Truplo odpeljali so na razparanje v mrtvašnico pri sv. Justu. Deklico je baje sadela srčna kap vedel tega, ker je srečala na potu proti domu dva orošnika, ki sta spremenjla nekega postopača, kateri pa so je silno upiral orošnikoma in preklinjal. Otrok se je tega prizora silno prestrašil. Nesrečnemu Vičiču zgrudil se je lani avgusta meseca 11letni sin nenadoma mrtve na tla.

Poskušen samomor. Po noči na večerj sastrupil se je v ulici Torrente — iz nesrečne ljubezni — 20letni dijak navtiške akademije Rikard C. iz Trsta. Stražarji, ki so ga našli ležečega na tlaku, odpeljali so ga na zdravniško postajo, kjer so mu izprali želodec in ga odpravili v bolnišnico.

Ministerok uradnik — anarhist. V Parizu zaprli so anarhista Fenona, uradnika pri vojnem ministerstvu. Da je Fenon anarhist, zasledilo se oblasti slučajno vedel preiskave proti anarhistu Mathi. O hišni preiskavi na stanovanju Fenonovem našli so mnogo zelo kompromitirajočih spisov, dele bomb in razstreljiva. Fenon je italijanskega plemena, 33 let star in je bil sotrudnik anarhističkega lista „En dehors“.

Žensko čudo. „Narodni list“ piše: V selu Medvidje, občine Obrovačke (v Dalmaciji) porodila je neka siromašna seljakinja pred nekoliko leti — poleg že drugih otrok — dvojčke; pred dvema leti je zopet porodila dvojčke, pred mesecem dni pa trojčke, dva sina in jedno hčer. Vsi otroci so zdravi in žili.

Pogreb po sedemnajstih letih. To dni so našli v gorah okolice Sarajevske človeških kosti, zarjavelo bodalo in gumb vojaške uniforme. Preiskava je doguala, da je za dobe okupacije tam obležal ubit vojak, ne da bi ga bili pokopali. Na povelje vojnega poveljnika so pobrali kosti in jih pokopali na slovesen način. Vsa garnizija se je morala udeležiti pogreba, topovi so gromeli.

K požarju v Novem Sandecu. Poslednji velikanski požar v Novem Sandecu provzročil je za 4 milijone goldinarjev škode! Od te ogromne svote zavarovanih je bilo pogorelih poslopij: pri Krakovski zavarovalni družbi za 500.000 gl., pri družbi „Phoenix“ za 600.000 gl., pri „Donau“ za 250.000 gl. in pri „Union“ za 100.000 gl. Boda v mestu je

strašna; okolo 5000 ljudi je brez strehe. Pojavila se je tudi lakota. Da se pomaga bednikom, pričelo se je nabirati denar za nje. Doželni odbor podaril je tisoč gl., poljski klub 500 gl. Ker je tamošnji mestni svet jako malomarno, nameruje vlada imenovati svojega komisarja za Novi Sandec.

Poletni urak poštinih filijalk. Od 1. maja naprej bodo uradne ure za pisma pri tržaških filijalnih poštinih in brzojavnih uradih „Giardino Publico“, „Piazza Giuseppina“ in „Barriera Vecchia“ ob nedeljih od 8. ure zjutraj nepretrgoma do 4. pop. Uradne ure za ostala poštna opravila pri omenjenih filijalkah, posebno kar se dostaja brzojava, ostanejo neapremenjene.

Finančni ravnatelj — samomorilec. Nedavno bil je imenovan finančnem ravnateljem za Koložo na Erdeljskem Fran Soovary, kateri je prišel minolo soboto na svoje novo mesto. Dne 24. t. m. pa je novoimenovani ravnatelj menda zblaznel, kajti skušal si je prerezati grlo s britvijo. Ker se mu pa to ni posredilo, obvezal si je rano in se ustrelil iz revolverja.

Odpuščen višji mestni glavar in neredi v Vašarhelju. Dne 25. t. m. zbral se je mestni svet v Hodmezö-Vašarhelju v izredno sejo in se pritožil proti višjemu mestnemu glavarju Nagyju zaradi njegovega postopanja o poslednjih igredih. Mestni svet sklenil je s 113 glasovi proti 26, da predloži, naj se Nagy odpusti iz službe. Prisotni glavar je izjavil, da mirno pričakuje preiskavo, katero je hotel že sam zahtevati. Med sejo nastali so izgredi v mestu. Nek delavec bil je namreč pozvan na sodišče, toda isjavil je, da ne pozna sodišča. Podpirali so ga drugi delavci in pričeli rassajati. Prihitevši orošniki so šele rasgnali igrednike, katerih so več pozaprli.

Sednjisko. 25letna g.a Olga L. F., ločena od svojega soproga in v tukajšnjih lehkotivnih krogih dobro znana krasotica, obojona je bila dne 26. t. m. zaradi prestopka proti varnosti življenja na 5 dni strogega zapora. Obsojena podala je namreč dne 18. novembra min. leta svojemu 4 tedne staremu sinčku po pomoti mörfnja namesto nekega sirupa. Otrok umrl je sastrupljen, kljubu zdravniški pomoči. — 27letna šivilja Rosa Materazzi iz Splita dobila je 7 mesecev težke ječe zaradi tatvine. Ista ukradla je meseca avgustu min. leta Domeniki Popović rasno obleko in perilo vredno 60 gl. 40 nč., katero je sastavila in denar porabila. Pred sodiščem je sicer tajila, kar se je dalo, toda rasno priče dokazale so nje krivnjo. Ker je bila Materazzi obojona zaradi tatvine že v prejšnjih letih, odredilo je sodišče, da pride po prestani kazni pod policijsko nadzorstvo.

Policijsko. Včeraj dopoldne prijeli so 32letnega bresposelnega Jakoba Bobiča in Tržiča, stanujočega v ulici Madonnina hit. 10 ter ga odvedli v zapor zaradi postopanja.

Koledar. Danes (28.): Vital, m.; Pavel od križa, sp. — Jutri (29.): 5. poveljnikočan nedelja, Peter, muš. — V pondeljek (30.): Katerina Sienska. (Križovo). — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 5. uri, zaton ob 6. uri 58 min. — Toplota včeraj: ob 7 uri zjutraj 14.5 stop., ob 2 pop. 18 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 27. (Poslanska zbornica.) Predsednik baron Chlumocky obžaloval je, da je včeraj objavil nek dunajski list načrt poročila odseka za vravnovo valute. Dotičnemu poslancu, ki se je sam prijavil, izrekel je svoje obžalovanje. Zbornica nadaljuje raspravo o obrtnem isobraževanju.

Dunaj 27. V poslanskih krogih se govori, da je finančni minister Plener izjavil v današnji seji odseka za vravnovo valute, da predlogov banke ni možno vsprejeti, ter da misli iste odkloniti. Minister se nadeja, da ta isjava vlade pomiri javnost, vrnemirjeno po predlogih banke. Finančni minister je utemeljeval na to potrebo, da se umaknejo bankovci po 1 gl. iz prometa. Tega vprašanja ni mogoče več odlašati.

Opatija 27. Nemška cesarica odpotovala je danes zjutraj ob 9. uri. Poklonili so si jej pred odhodom ces. namestnik Rinaldini, okr. glavar Fabiani in drugi gospodje. V Opatiji, na Voloskem in v Matuljih posdravljalo jo je ljudstvo z „živio“-klici.

Opatija 27. Nemška vojna ladija „Moltke“ ostavila je med streljanjem Opatijo ob 1/4 pop. Godba na krovu igrala je cesarsko pesem, kopališčna godba na obali odgovarjala je z nemško narodno. „Moltke“ podá se v Pulermo.

Trgovinski brojavli.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 7 23—7 27, za jesen 7 49—7 49. Koruza za jul-avgust 5 26 do 5 29. Oves za spomlad 6 03—6 05, oves za jesen 7 08—7 15.
Pšenica nova od 17 kil. f. 7 25—7 30, od 78 kil. f. 7 35—7 40, od 79 kil. f. 7 45—7 50, od 80 kil. f. 7 50—7 53, od 81 kil. f. 7 60—7 75, R1 5 60—5 80.
Ječmen 6 50—9—; prosa 3 90—1 30.
Srednje ponudbe pšenice, precej dobro povpraševanje. Prodalo se je 18.000 met. etot. stalno in se rado plačevalo po polnih cenah. Vreme lepo.
Praga. Naraštrani sladkor: polom! Za april 14 90, maj 14 95. Nova roba september 14 70, brez kupcev.
Budimpešta. Špirit, 16.50—16 80
Havr. Kava Santos good average za april 103—, za avgust 99 50 mlačno.
Hamburg. Santos good average za maj 83 50, september 79—, popustljivo.

Dunajska borza 27. aprila 1894.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98 50	98 48
v srebru	98 30	98 30
Avstrijska renta v zlatu	119 95	119 95
v kronah	91 85	91 85
Kreditne akcije	351 40	351 35
London 10 Let.	124 80	124 80
Napoleoni	9 93	9 92
100 mark	61 15	61 10
100 italj. lir	44 10	44 15

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitaria 12, (po domače pri „Prvačkovicu“), prodaja črna in bela vina pres vrste iz prvotnih in doberberških vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40 in črno kralčko po 40 nč. liter. Izvrstna kuhinja. — Dršč se gosti: „Kajak k vojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.
Anton Vodopivec, gostilničar.

Slavno občinstvo opozarjam na mojo novourejono pekarnjo v ulici Ghoga št. 4, v kateri se dobiva sleherni dan sveže pečivo vsaku vrsti. Ob jednom naznanjam, da sprejemam naročbe na izvrstne

KOLAČE

za birmance
Priporočam se vsem botrom in botram z mesta in dežele za obilen obisk.
Edvard Lampe.

Skladišče piva

iz
Zagrebske delniške pivovarne
in tovarne slada

priporoča in sprejemlje naročila toliko v sodih kolikor v steklenicah.

Glavni zastop in skladišče

ULICA DEGLI ARTISTI št. 5.

To pivo je izvrstno kokevosti in po nizkih cenah

Gostilna „Štoka“ starostna pod imen-poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Posterossa). Po dvakrat na dan fršno oprano mleko po 14 kr. liter nedosredno iz št. Petra, sveža (frišna) smetana.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino z mnogovrstnim lesom, železom in londnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Prodajalnica

jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja **Jožef Černe** Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Ghoga). Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na raspolago so časopisi v raznih slovanskih jeziki. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Borli. Cl. kavarnar.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanaestih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104 23

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO
vpisana zadruga z omejenim parčevam, v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pro-skrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Bolvedere št. 3)
pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu
(poprej Pertotova)

10 minut oddaljeno od mesta, z obirnimi senčnatim vrtem in dvomi dvoranami, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gostimi in mralimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

so se vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtrek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5